

Europski okvirni sporazum o zaštiti zdravlja i sigurnosti na radu u frizerskom sektoru

Preambula

- (1) Zdravlje i sigurnost na radu pitanje je koje treba biti važno svima u frizerskom sektoru.
- (2) Socijalni partneri Coiffure EU i UNI Europa kosa i ljepota namjeravaju pridonijeti zaštiti zdravlja i sigurnosti na radu u frizerskom sektoru te su stoga zaključili ovaj Sporazum.
- (3) U skladu s Člankom 155 Ugovora o funkcioniranju Europske unije (TFEU), Strane u ovom Sporazumu skupa pozivaju Europsku komisiju da podnese ovaj okvirni sporazum Vijeću na rješavanje, tako da sporazum postane obvezujući u Državama članicama Europske unije s namjerom poboljšanja osobito radnog okoliša radi zaštite zdravlja i sigurnosti radnika.
- (4) Međutim, Strane su mišljenja kako se svi samozaposleni u ovom sektoru suočavaju sa sličnim rizicima po njihovo zdravlje i sigurnost kao i radnici: cilj zaštite zdravlja i sigurnosti na radu i primjena preventivnih mjera propisanih u ovom Sporazumu ne trebaju ovisiti o statusu zaposlenja, već trebaju koristiti svim osobama aktivnim u friziranju. Strane stoga potiču Države članice na dopunavanje implementiranja odluke Vijeća koja implementira ovaj Sporazum prikladnim mjerama radi osiguravanja da cijeli frizerski sektor bude pokriven i osobito da svi aktivni samozaposleni u ovom sektoru imaju koristi od iste razine zaštite koja je predviđena u ovom Sporazumu.
- (5) Strane će postaviti radnu skupinu u ovom sektoru na europskoj razini. Grupa će biti sastavljena od pet zastupnika svake od Strana i sastajat će se jednom godišnje. Skupina će izvještavati jednom godišnje europski Odbor za socijalni dijalog o napretku postignutom nacionalno u implementiranju Sporazuma. Skupina će periodično preispitivati rizike u svjetlu stanja u struci, uključujući znanstvene razvoje i nalaze relevantnih tijela.
- (6) Strane se obvezuju na objavljivanje ovog sporazuma u Državama članicama.

Opća razmatranja

- (1) Pošto više od jednog milijuna radnika u 400 000 frizerskih salona prima 350 milijuna potencijalnih mušterija;
- (2) Pošto friziranje čini važnu granu gospodarstva koja intenzivnim radom pruža usluge osobama;

- (3) Pošto razvoj friziranja zahtijeva poštovanje najviših standarda kvalitete, i za mušterije i za radnike, i nameće socijalnu i ekološku odgovornost;
- (4) Pošto se kvaliteta socijalnih odnosa temelji na uzajamnom povjerenju, duhu suradnje i neprestanom socijalnom dijalogu između poslodavaca i zaposlenika i čini produktivan čimbenik;
- (5) Pošto su profesionalni rizici praktički isti, ma koja da je Država članica u kojoj se djelatnost obavlja;
- (6) Pošto Strane u ovom Sporazumu djeluju u čvrstom uvjerenju kako će on pridonijeti zaštiti radnih mjesta i osiguravanju gospodarske budućnosti friziranja i poduzeća unutar okvira održivog razvoja i kvalitativnog rasta;
- (7) Pošto će Strane učiniti svaki napor za postizanje primjene ovog Sporazuma u svim frizerskim poduzećima;
- (8) Pošto cilj promoviranja zdravlja i sigurnosti radnika zahtijeva osiguravanje zdravog i sigurnog radnog okoliša u frizerskim salonima;
- (9) Pošto je stoga neophodno da se samozaposlene osobe i poslodavci, gdje su osobno angažirani u radnoj djelatnosti u frizerskom salonu koji je također i radno mjesto radnika, pridržavaju odredbi ovog Sporazuma kako su navedene ispod;
- (10) Uzimajući u obzir Članak 155 Ugovora o funkcioniranju Europske unije;
- (11) Uzimajući u obzir Okvirnu direktivu 89/391/EEC o uvođenju mjera za poticanje poboljšanja u sigurnosti i zdravlju radnika na radnom mjestu¹;
- (12) Uzimajući u obzir pojedinačne Direktive u smislu Članka 16(1) Direktive 89/391/EEC, osobito Direktive 89/654/EEC², 89/656/EEC³, 92/85/EEC⁴, 98/24/EC⁵, 2004/37/EC⁶ i 2009/104/EC⁷;

¹ OJ L 183, 29.6.1989, s. 1.

² OJ L 393, 30.12.1989, s. 1.

³ OJ L 393, 30.12.1989, s. 18.

⁴ OJ L 348, 28.11.1992, s. 1.

⁵ OJ L 131, 5.5.1998, s. 11.

⁶ OJ L 158, 30.4.2004, s. 50.

⁷ OJ L 260, 3.10.2009, s. 5.

Dio 1

Opće odredbe

Klauzula 1 – Ciljevi

Ovaj Sporazum socijalnih partnera frizerskog sektora ima za cilj:

- (1) Integrirani pristup prevenciji rizika i zaštiti zdravlja i sigurnosti na radnom mjestu, osobito u sljedećim oblastima:
 - upotrebi materijala, proizvoda i alata; zaštiti kože i respiratornog trakta;
 - prevenciji mišićno-koštanih poremećaja;
 - radnom okolišu i organiziranju rada;
 - zaštiti materinstva;
 - mentalnom zdravlju i blagostanju.
- (2) Rad u zdravom okolišu, koji je preduvjet za pružanje učinkovite usluge.
- (3) Uspostavljanje odredbi kako bi se spriječili, eliminirali ili smanjili zdravstveni rizici povezani s radom u ovom sektoru.
- (4) Zadržavanje vještih radnika u ovom sektoru.
- (5) Osiguravanje i promoviranje visoke razine zaštite zdravlja i sigurnosti za sve radnike unutar Europske unije.
- (6) Ojačavanje uloge i važnosti nacionalnog i europskog sektornog socijalnog dijaloga.

Klauzula 2 – Opseg

- (1) Ovaj Sporazum obrađuje aspekte radnog okoliša povezane sa zdravljem i sigurnošću u frizerskom sektoru.
- (2) Kako bi se sačuvali sigurnost i zdravlje u frizerskom salonu, gdje su samozaposlene osobe ili poslodavci osobno angažirani u radnoj djelatnosti u frizerskom salonu koji je radno mjesto radnika, ove samozaposlene osobe i poslodavci pridržavat će se, na odgovarajući način, sljedećih odredbi ovog Sporazuma koje se odnose na radnike:
 - Dio 1, Klauzule 5(3), 6(3) i 7(5)
 - Dio 2, Klauzule 1, 2(1) i 2(2)
- (3) Kako bi se sačuvali sigurnost i zdravlje u frizerskom salonu, gdje su samozaposlene osobe angažirane u radnoj djelatnosti u frizerskom salonu koji je radno mjesto radnika, ove samozaposlene osobe pridržavat će se, na odgovarajući način, sljedećih odredbi ovog Sporazuma koje se odnose na poslodavce:
 - Dio 1, Klauzule 5(4) do 5(6), 6(5) do 6(9), 7(1) i 7(7)
 - Dio 2, Klauzule 2(4) do 2(6)

Klauzula 3 – Definicije

- (1) Poslodavci su osobe koje imaju radni odnos s radnicima i imaju odgovornost za poduzimanje.
- (2) Radnici su osobe koje zapošljavaju poslodavci u frizerskom sektoru, uključujući vježbenike i pripravnike.
- (3) Samozaposlene osobe sve su osobe, osim poslodavaca i radnika, čija profesionalna djelatnost je friziranje.
- (4) Strane koje su potpisnice ovog Sporazuma europski su savezi koji zastupaju poslodavce i radnike.
- (5) ‚Nacionalne prakse‘ podrazumijeva smjernice ili standarde koje propisuju nadležne vlasti ili frizerski sektor koje nisu ni zakoni niti propisi.

Klauzula 4 – Načela

- (1) Strane će surađivati na smanjenju zdravstvenih i sigurnosnih rizika u frizerskom sektoru na lokalnoj, nacionalnoj i europskoj razini, između ostalog kroz distribuciju ovog Sporazuma.
- (2) Strane prepoznaju kako postoji potreba za zajedničkom preventivnom strategijom u svim Državama članicama, koja će se izvršavati kao prioritet i uzimajući u obzir najnovije znanstvene nalaze.
- (3) Strane primaju k znanju kako su opća načela procjene i prevencije rizika propisana u Okvirnoj direktivi 89/391/EEC i njezinim relevantnim pojedinačnim direktivama. One primaju k znanju odredbe propisane u Direktivi o kozmetici 76/768/EEC kako je izmijenjena, uključujući obveze proizvođača, uvoznika ili distributera pod tom Direktivom.⁸

Klauzula 5 – Upotreba materijala, proizvoda i alata; zaštita kože i respiratornog trakta

- (1) U skladu s Člancima 6(3) i 9 Okvirne direktive 89/391/EEC, poslodavac će provesti procjenu rizika i poduzet će mjere na temelju zaključaka takve procjene, omogućujući eliminiranje rizika ili njihovo smanjivanje na minimum. Hijerarhija općih načela prevencije prema Članku 6 Direktive 89/391/EEC primjenjiva je.

⁸ OJ L 262, 27.9.1976, s. 169. Direktiva o kozmetici 76/768/EEC bit će zamijenjena Uredbom (EC) 1223/2009, koja će se primjenjivati počevši od 11. srpnja 2013. godine (OJ L 342, 22.12.2009, s. 59).

U provođenju ove procjene rizika i u poduzimanju odgovarajućih mjera prevencije i zaštite, poslodavac će uzeti u obzir moguće i specifične rizike koji rezultiraju iz nazočnosti, na istom radnom mjestu, frizera koji djelaju pod različitim ugovornim statusima. Takvi rizici uključuju rizike koji rezultiraju od zajedničke upotrebe istih materijala, proizvoda i alata i rizike koji proizlaze iz organiziranja rada u salonu. Samozaposlene osobe koje su angažirane u radnoj djelatnosti u frizerskom salonu koji je radno mjesto radnika pridržavat će se mjera prevencije i zaštite koje obrađuju ove rizike.

- (2) Strane se slažu o specifičnim zaštitnim mjerama izloženim u Dijelu 2 ovog sporazuma.
- (3) Kako bi se izbjegao ponavljani kontakt tijekom dugih vremenskih perioda s vodom i tvarima koje iritiraju kožu te mogu izazvati iritacije i alergijske reakcije, poslodavac će poduzeti pojedinačne zaštitne mjere i organizirati ravnotežu između mokrih i suhih radnih djelatnosti. Radnici će se pridržavati ovih sigurnosnih uputa u skladu s obvezama radnika propisanim u Članku 13 Okvirne direktive 89/391/EEC.
- (4) Poslodavac će koristiti samo materijale, proizvode i alate koji su autorizirani na europskom tržištu i koji se ne smatraju štetnima za profesionalnu upotrebu prema stanju u struci.
- (5) Osim toga, poslodavac će nastojati da koristi materijale, proizvode i alate koji su sigurniji po zdravlje i sigurnost radnika. Ako upotreba manje opasnih alternativa nije moguća, poslodavac će koristiti materijale, proizvode i alate u obliku koji uključuje nisko izlaganje (aplikatori s dvojnomo komorom, paste, granulati, itd).
- (6) Osobito, načelo zamjene, kako je iznijeto u točki (5), bit će primijenjeno na sljedeće materijale, proizvode i alate:
 - pripravci za trajnu ondulaciju koji sadržavaju ester tioglikolne kiseline (kiseli pripravci za trajnu ondulaciju)
 - kozmetika za kosu (npr. agensi za posvjetljivanje, boje) koja oslobađa prah u zrak
 - napudrane rukavice od prirodne lateks gume
 - alati (npr. šišači i škare) koji mogu prenijeti nikl na kožu kad su u kontaktu s njom tijekom duljeg vremenskog perioda.

Klauzula 6 – Prevencija mišićno-koštanih poremećaja

- (1) Strane prepoznaju kako do mišićno-koštanih poremećaja (MKP) poglavito dolazi u mišićima, tetivama i živcima u ručnom zglobu, prstima, laktovima, ramenu i leđima. Oni izazivaju bol i ograničavaju savitljivost, što može dovesti do onesposobljenosti u profesionalnom i privatnom životu.
- (2) Strane prepoznaju kako MKP izazivaju raznovrsni čimbenici, kao što su ponavljajući pokreti šake, mentalno opterećenje, neadekvatni periodi odmora, nepodesni alati ili nepravilna upotreba opreme, naprezanje na radu, itd.

- (3) Poslodavac će organizirati rotaciju zadataka kad god je to moguće kako bi se izbjegli ponavljajući pokreti ili naporan rad tijekom duljeg perioda vremena i dat će prikladne upute radnicima u ovom smislu. Radnici će se pridržavati ovih sigurnosnih uputa u skladu s obvezama radnika propisanim u Članku 13 Okvirne direktive 89/391/EEC.
- (4) Poslodavac će se pridržavati odredbi u pogledu radnog vremena kako ih propisuju Europska unija i nacionalni zakoni, kolektivni sporazumi ili pojedinačni ugovori o zaposlenju kako bi spriječio zdravstvene i sigurnosne rizike.
- (5) Poslodavac će uzeti u obzir najnovije dobre ergonomske prakse prilikom kupnje nove opreme i alata.
- (6) Od stupanja na snagu ovog Sporazuma, kad god iznova namještaju ili ponovno opremaju lokale, poslodavci će, u skladu s najnovijim dobrim ergonomskim praksama, kupiti okretne stolice podesive visine i stolce podesive visine s kotačima (za podupiranje prilikom stajanja), koji osiguravaju da su ruke, ramena i leđa na pravoj radnoj visini.
- (7) Od stupanja na snagu ovog Sporazuma, kad god iznova namještaju ili ponovno opremaju instalacije za pranje kose, poslodavci će razmotriti izbor na temelju radnih procesa i dobrih ergonomskih praksi u pogledu dizajna, funkcije i rasporeda instalacija, što omogućuje rad u položaju koji je što je moguće više ergonomski, dok uzimaju u obzir udobnost mušterije.
- (8) Ručna sušila za kosu i škare osobito moraju ispunjavati ergonomske uvjete. Ručna sušila za kosu također moraju biti i što je moguće lakša, tiša i slabijih vibracija, a da to ne utječe na njihovu tehničku učinkovitost.
- (9) Poslodavac će osigurati da organiziranje salona omogućuje da su alati i proizvodi koji se koriste (osim proizvoda pripremanih u stanicama za miješanje) unutar dosega radne stanice. Prednost treba dati kolicima, koja trebaju općenito biti opremljena proizvodima za njegu, osobito zaštitnim rukavicama, radi održavanja kože zdravom.
- (10) Strane preporučaju da radnici konzultiraju doktora po vlastitom izboru ili liječnika medicine rada čim osjete prve znake MKP, kao što su ponavljajuća bol, utrnulost ili trnci. Ovo ne oslobađa poslodavce od njihovih postojećih nacionalnih obveza u pogledu prevencije.

Klauzula 7 – Radni okoliš i organiziranje rada

Poslodavac će se pridržavati odredbi Direktiva 89/654/EEC i 98/24/EC. Osim toga:

- (1) Poslodavac će obezbijediti dovoljan prostor radnicima na njihovim radnim stanicama da provode svoje dužnosti a da ne smetaju jedan drugom, čak i kad ima puno mušterija.

- (2) Poslodavac će osigurati da električne, plinske i vodovodne instalacije udovoljavaju relevantnim internacionalnim, europskim i nacionalnim standardima, te da su radne prostorije ravnomjerno osvijetljene i da je blještanje izbjegnuto. Intenzitet svjetla u radnim stanicama udovoljavat će nacionalnim standardima, ali Strane preporučaju minimum od 400 luksa.
- (3) Kad iznova namješta ili ponovno oprema lokal, poslodavac će opremiti salon podnim oblogama koje su neklizajuće tako da se osobe mogu sigurno kretati.
- (4) Poslodavac će osigurati da se prostorije za friziranje propisno provjetravaju. Protok svježeg zraka od 100 m³/čas po osobi koja radi na radnom mjestu normalno je dostatan. Provjetranje se može obezbijediti ventilatorima, prirodnim unakrsnim provjetranjem ili tehničkim sustavom provjetranja.
- (5) Miješanje ili prenošenje kemijskih tvari koje mogu generirati opasne plinove, isparenja ili čestice odvijat će se u specijalnim radnim stanicama koje imaju prikladan dopunski sustav provjetranja, koji obezbjeđuje i održava poslodavac. Takve radne stanice nepotrebne su samo ako korištene procedure miješanja i prenošenja osiguravaju da se nikakvi opasni plinovi, isparenja niti čestice ne mogu osloboditi (npr. hermetični sustavi).
- (6) Poslodavac će obezbijediti instalacije namijenjene higijeni i njezi ruku radnika i staviti će im na raspolaganje adekvatnu opremu i proizvode za ovu svrhu.
- (7) Poslodavac će osigurati da se kozmetika pohranjuje pod prikladnim uvjetima (hladni uvjeti do sobne temperature), da se bočice pohranjuju zaptivene u originalnom pakiranju i da se proizvodi koji nose opasnost od požara čuvaju dalje od zapaljivih materijala i izvan dohvata djece. Prazni ili djelomice potrošeni spremnici proizvoda bit će odlagani na siguran i ekološki prihvatljiv način.
- (8) Poslodavci i radnici pridržavat će se zakona Europske unije i nacionalnih zakona i, gdje je to relevantno, kolektivnih sporazuma u pogledu radnog vremena, radnih pauza i praznika.

Klauzula 8 – Zaštita materinstva

- (1) Zaposlenje žena u drugom stanju bit će u skladu sa zakonima Europske unije, osobito s Direktivom 92/85/EEC, i nacionalnim zakonima i kolektivnim sporazumima. Poslodavac će uzeti u obzir specijalne potrebe žena u drugom stanju i majki koje doje kad priprema i organizira rad.
- (2) Dok poštuju postojeće specifične nacionalne zakone, poslodavac i radnica procjenjuju da li radni uvjeti sprječavaju žene u drugom stanju da provedu neki zadatak. U slučaju sumnji o mogućoj zabrani izvjesnog rada, mora se konzultirati doktor.

- (3) Doktor odlučuje koji zadaci mogu biti štetni. Poslodavac će poštovati odluku doktora. U slučaju razložnih sumnji, poslodavac može zatražiti od žene u drugom stanju da konzultira nekog drugog doktora.
- (4) Ako doktor zabrani izvjesne zadatke ženi u drugom stanju, poslodavac će poduzeti neophodne mjere u pogledu organiziranja rada i povjerit će te zadatke drugim radnicima.

Klauzula 9 – Mentalno zdravlje i blagostanje

- (1) Strane prepoznaju kako djelotvoran socijalni dijalog na radnom mjestu daje važan doprinos stvaranju radnog okoliša koji je pogodan za visoke razine mentalnog zdravlja i blagostanja. One priznaju kako aktivan dijalog o poslovanju ustanove povećava uzajamno povjerenje, kreativnost i učinak tvrtke i njezinih radnika.
- (2) Kako bi pridonijeo zdravom i uravnoteženom mentalnom okolišu, poslodavac će osigurati pažljivu pripremu rada, prikladno planiranje radnog vremena i organiziranje rada s ciljem optimiziranja upravljanja resursima i sprječavanja emocionalnih kolapsa.
- (3) Strane potvrđuju svoju obvezu na potpuno implementiranje Okvirnog sporazuma o stresu na radnom mjestu europskih Socijalnih partnera od 8. listopada 2004. godine u skladu s procedurama i praksama specifičnim za upravljanje i rad i Države članice.
- (4) Kako bi spriječio, eliminirao ili smanjio probleme mentalnog zdravlja i blagostanja, poslodavac poduzima mjere što je prije moguće, osobito one preporučene u Članku 6 Okvirnog sporazuma o stresu na radnom mjestu europskih Socijalnih partnera. One uključuju osobito mjere u pogledu upravljanja i komunikacije, kao što je razjašnjavanje poslovnih ciljeva i uloge pojedinačnih radnika, osiguravajući prikladnu podršku za pojedince i timove, razjašnjavanje odgovornosti i ovlasti za donošenje odluka.

Dio 2

Specifične zaštitne mjere na radu

Dopunjavajući Okvirnu direktivu 89/391/EEC, osobito obvezu poduzimanja kolektivnih zaštitnih mjera (Članak 6(2)(h)), i pojedinačne direktive 89/654/EEC, 2009/104/EC, 89/656/EEC i 98/24/EC, sljedeće specifične zaštitne mjere su usaglašene:

Klauzula 1 – Individualne zaštitne mjere

- (1) Radnici će nositi odjeću prikladnu za svoje djelatnosti ili radna odijela i, osobito, cipele s neklizajućim potplatima.
- (2) Radnici neće nositi nakit na šakama niti rukama tijekom rada, pošto je koža ispod njega osobito podložna bolestima kao rezultat vlažnosti ili kemikalija.
- (3) Radnici neće ostavljati vodene otopine koje sadržavaju iritirajuće tvari ili preparate da se suše na koži, već će ih oprati.
- (4) Radi sprječavanja nehotičnog kontakta s frizerskim kemikalijama, radnici neće brisati ruke ručnicima mušterija.
- (5) Radnici će nositi prikladne zaštitne rukavice, koje obezbjeđuje poslodavac, kad
 - nanose boje, tonere i agense za posvjetljivanje, uključujući i kad provjeravaju rezultate, emulgiraju i ispiraju;
 - stavljaju trajnu ondulaciju, uključujući probno kovrčanje i fiksiranje;
 - pripremaju, miješaju ili prenose kemijske tvari;
 - peru kosu;
 - peru ili dezinficiraju opremu, instrumente ili prostorije.Osobito, rukavice za jednokratnu upotrebu koristit će se za operacije u kojima se koriste frizerske kemikalije, uključujući ispiranje boja.
- (6) Kako bi se osigurala visoka razina zaštite kože i higijene ruku, radnici će mazati ruke preparatima za zaštitu kože prije početka rada, prije pauza i na kraju radnog dana. Osim toga, kad je to prikladno, radnici će oprati ruke pH-neutralnim sredstvom za čišćenje, dobro ih obrisati i namazati kremom.

Klauzula 2 – Kolektivne zaštitne mjere

- (1) Zbog razloga higijene, radnici neće jesti ni pušiti u radnim prostorijama.
- (2) Radnici će koristiti aparate za miješanje, dozatore količine i prikladne spremnike za razrjeđivanje koncentrata.
- (3) Poslodavac će opremiti instalacije za pranje i njegu ruku radnika prikladnim sredstvima za pranje, zaštitu i njegu kože i ručnicima za jednokratnu upotrebu.

- (4) Poslodavac će obezbijediti zaštitne rukavice koje su dostatno otporne na frizerske kemikalije i dovoljno jake da se osigura da se ne oštete normalnim radom. One neće izazivati preosjetljivost i bit će takve veličine i oblika kakve pristaju šakama korisnika. Manšete rukavica za pranje moraju se protezati daleko iznad ručnog zgloba, tako da tekućine ne mogu ući u rukavice.
- (5) Poslodavac će osigurati da se alati (češljevi, škare, ukosnice, brijači i šišači) sustavno čiste i dezinficiraju.
- (6) Poslodavac će osigurati da se lokal, uključujući toalete, održava u čistom stanju i da se podovi redovito održavaju s namjerom izbjegavanja klizanja, saplitanja i padova.

Dio 3
Implementacija

Ova sporazum neće utjecati na postojeće ili buduće zakone i prakse, nacionalne i u Europskoj uniji, koji su povoljniji po zaštitu radnika u frizerskom sektoru.

Načinjeno u Bruxellesu, dana 26. travnja 2012. godine

Za Coiffure EU

Za UNI Europa kosa i ljepota

Horst Hofmann
Predsjednik

Poul Monggaard
Predsjednik